

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, csütörtök, 1908. április 16.

87. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.

Szerkesztőség telefonszáma 229. - Nyomdai telefonszáma 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 mllér.

A kormányzói tiz százalék.

A bankkamatláb még nem tart ilyen magasan. A tiz százalék szerény drágasági pótléket jelent ebben az esetben, amely után a fiumei állami tisztviselő áhítoznak esztendő őta. Sokat kérték könyörögtek már a kormánynál, hogy segítsen a helyzetükön, mert mai jövedelmükkel nem tudnak Fiumében megélni. A kérésüket azután végre Fiume kormányzója vette kezébe, s most már biztosra vették, hogy a tiz százalékos drágasági pótlék meglesz.

Azután megjött az ujesztendő s a kormányzó kriszkindli gyanánt határozott kijelentést hozott. Január első hetében, visszatérve Budapestről, fölhatalmazta az állami tisztviselők egyesületének az elnökét annak a kijelentésére, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök két miniszter jelenlétében neki azt mondotta, hogy a fiumei állami tisztviselők tarthatatlan helyzetén segít és intézkedik, hogy a tiz százalékos drágasági pótléket január elsejéig visszamenőleg folyósítsák.

És volt öröm a fiumei állami hivatalokban. Az állam munkásai új és fokozott munkakedvvel indultak neki az új esztendőnek, abban a biztos tudatban, hogy végre-valahára teljesült a régi kívánságuk s anyagi helyzetükön segítettek. Az öröm azonban korai volt. Azóta, hogy a kormányzó ezt az üzenetet hozta, nem történt semmi a fiumei állami tisztviselők drágasági pótlékának folyósítása céljából. A kormányzó utazgat, ideje java részét lakhelyétől távol tölti, úgy hogy nem egyszer azt hinné az ember, hogy Fiumét csak kirándulóhelynek tekinti, ahova szórakozni és mulatni jár. Nem akarjuk ezt róla elhinni, mert nagyon jól tudjuk, hogy a kormányzó nem a Wekerle-féle politikai iskola tanítványa. Ő gentleman nemcsak mint magánember, hanem mint kormányzó és mint politikus is. Ő megszokta tartani adott szavát, ha mindjárt meg is bánta, ha meggondolatlanul is adta. Az állami tisztviselőknek adott szavát pedig nincs oka megbánni. Az állami tisztviselők javarésze őt, illetőleg a kormányzót szolgálják s így méltán elvárhatják legfőbb hivatali főnököktől, hogy tegyen valamit az érdekükben. A kormányzónak kapva kell kapnia az alkalomot, hogy alkalma nyílik bizonyítékát adni annak, hogy a fiumei állami tisztviselők érdekeit a szívében viseli. De érdekében is áll, hogy olyan tisztviselői karral legyen körülvéve, amely szeretettel szolgálja és rem kúzd a megélhetés nehézségeivel.

Az olyan tisztviselő, akit anyagi gondok gyötörnek, nem jó hivatalnok. Az anyagi bajok gondokat róna: az emberre, üldözik, megfosztják nyugalmtól és életkedvétől. Ilyen tisztviselőkkel pedig fontos és megbízható munkát végezni bajos dolog. A mai fejlett társadalmi életben az emberek megtanulták azt az elvet követni, hogy amilyen a fizetség, olyan a munka. A kevesebb pénzért a szűz rosszabb munkát ad, a kisebb javadalmazásért kevesebbet dolgozik a tisztviselő. Különösen az állami szolgálatban érvényesül a legjobban

ez az elv. Mert ott a legnehezebb ellenőrizni, hogy ki mennyit dolgozik s hogy minő mértékkel értékeljük az elvégzett munkát. Annyi azonban bizonyos, hogy dolgozni kell s az állami tisztviselőkre mindenütt fontos feladat hárul.

A fiumei állami tisztviselőkről általánosságban el lehet mondani, hogy jól végzik a kötelességüket s rászolgálnak arra a tiz százalékos drágasági pótlékra, amely után már annyi ideje áhítoznak. De eltekintve minden különös tényről, a józan logikának és az igazságnak oldalbarugását jelenti a fiumei állami tisztviselőknek az ország más városaiban élő tisztviselőkkel való fizetésbeli egyenrangúsítása. Fiume az ország legdrágább városa. Drágább az élelmiszer, a lakás, a ruházatkódás. A kikötői jelleg s az idegenforgalom zudította a városra ezt a rettenő drágaságot, amely szinte lehetetlenné teszi a megélhetést. Az állami tisztviselő a drágaságér: eddig nem nyert semmiféle kárpótlást. A tiz százalék volna hivatva kiegyenlíteni azt a különbséget, amely Fiumét az ország többi városai fölé helyezi a különböző szükségletek árai tekintetében.

Fiume kormányzóját az adott szó köti s éppen azért elvárjuk tőle, hogy az állami tisztviselők régi óhaját mennél előbb a megvalósulás felé vezesse. Ezzel tartozik nemcsak az állami tisztviselőknek, hanem önnönmagának is.

Az Adria forgalma.

1882—1907.

A tengeren átmenő hazai külkereskedelem tulnyomó részét az Adria hajóstársaság bonyolítja le, amely a magyar nyers- és ipari termékek legfontosabb piacával tart fenn rendszeres hajózási összeköttetést. Ebből az okból általános érdekel a való ezen társaság hajó- és áruforgalma alakulásának ismertetése pedig a kezdet legelejétől kezdve. Az Adria, amely 1882-ben alapított, olyan időpontokban mutat fel fejlődést, amikor állami szerződése megújított. Ezzel ugyanis elválaszthatatlanul összefügg a társaság hajóparkjának szaporodása, járatainak számban és irányokban való terjesztése és áruforgalmának növekedése is. Ezek az időpontok: 1882., 1887., 1892., 1902. és a legutolsó üzletév: 1907.

Év	Hajók száma	Tonnartartalma brutto	netto
1882	7	7,696	5,232
1887	10	13,251	8,847
1892	21	31,838	20,223
1902	32	68,135	42,642
1907	33	69,862	43,814

A hajójáratok és az áruforgalom a következő adatokat tárja elénk:

Év	Járatok Fiuméből és vissza	Elszállított áruk Fiumei forgalom	
		Kivitel	Behozatal
1882	244	101,367	17,141
1887	255	123,711	16,941
1892	361	147,166	44,546
1902	606	305,072	50,559
1907	670	286,569	127,853

A táblázat szerint a forgalom egyes részeinek fokozatos fejlődése az elmúlt évben a rendestől eltérő eredményeket tár elénk. Azt kell ugyanis mindenekelőtt konstatálnunk, hogy a magyar kikötőn át irányuló kivitel, amely a vállalat üzemének fejlődésével folyton, mond-

hatjuk rendszeresen emelkedett, az elmúlt évben visszaesést mutat, míg a behozatal, a kőszénimport mult évi ismert nagy arányai következtében, hatalmasan növekedett. A közbeső kikötők forgalmában a fejlődés nem mondható jelentékenynek.

Az Adria társaság áruforgalmában az 1903-ik volt a rekordév, amelyben a Fiumén át irányult kiviteli forgalom minden várakozáson felüli eredményt tüntetett fel. Ez az esztendő a legkedvezőbb volt konjunktura tekintetében az összesek között nemcsak a magyar hajózás, hanem a világtengerészet számára is. Így tehát ez, mint kivételes év, az összehasonlítás alapjául nem szolgálhat. Ugyanez áll a következő 1904-ik évre, amely az emlékezetes tarifaharc esztendeje volt. A kedvező konjunktúra megszüntette és az elkecseregett versenyharc, amely az egész 1904. év folyamán tartott, elégséges magyarázattal szolgál arra a 61,000 tonna hiányra nézve, amely az előző évvel szemben az összforgalomban mutatkozott és azon 140,000 tonnára nézve is, amelylyel az export egyszerre visszaesett.

Az említett versenyharc hatása még 1905-ben is érezhető volt, de 1906-ban és 1907-ben csak a normális hátrányok jöhettek számításba, annál is inkább, mert a társaság hajóit nagyobb baleset, amely azoknak a forgalomból való tartós kivonását eredményezte volna, nem érte. Az a 9000 tonna exporthiány, amely az 1906. évvel szemben jelentkezik, főképen a magyar *lisztvitel* csökkenésének eredménye, de kivüle még több más áruforgalmi csökkenés is okozója volt a kedvezőtlen forgalmi eredménynek.

UJDONSÁGOK.

— **Wickenburg István gróf és neje Klotild főherceggasszonnyal.** *Wickenburg* István gróf miniszteri tanácsost és nejét *Klotild* főherceggasszony tegnap délben fél óra hosszat tartó magánkihallgatáson fogadta.

— **Államvasuti igazgatóság Dalmáciában.** Mint értesülünk, e hónap elején több napon át beható tanácskozások folytak az osztrák vasutügyi minisztérium kebelében, amelyeknek tárgyat a Dalmáciában létesítendő államvasuti igazgatóság kérdése képezte. Az új igazgatóság rendszeresítése összefüggésben van azokkal a nagyobb vasuti építkezésekkel, amelyek Magyarország és Ausztria között létrejött kiegyezésben Dalmácia területén tervbe vannak véve. Hir szerint az új államvasuti igazgatóságot Spalatóban fogják felállítani.

— **Hadihajóink utja.** Távirati értesítés szerint a „Leopárd” nevű hadihajó tegnap Sanghaiba érkezett és 10—12 napi ott tartózkodás után Tsingtauba indul. Az „I. Ferenc József” hadihajó körülbelül három heti tartózkodásra Jokohamába érkezett. A hajókon minden rendben van.

Algirból sürgönyzik, hogy a középtengeri körutat tevő magyar és osztrák hajóhadosztály Ziegler ellentengernagy vezénylete alatt tegnap Bizertába (Tuniszba) vitorlázott.

— **Evinger Antal jubileuma.** Fiume egyik legrégebbi állami tisztviselője ünnepi csöndben harmincéves szolgálatának a jubileumát. *Evinger* Antal azok közül való, akik eszrevétlenül és szerényen munkálkodtak azon, hogy Fiumében a magyar nyelv valamint a magyar szellem hódítson teret. Negyven évvel ezelőtt jött le Fiuméba s 1878-ban Walencich miniszteri tanácsos felszólítására lépett az állam szolgálatába. Nyolc kormányzó alatt szolgálta a fiumei kormányzóságot, amelynek három esztendő óta segédhivatali főigazgatója. *Evinger* Antal rajongó barátja volt

mindenkor a rajzolás és festés művészetének. Ő maga is értékes munkákat végzett különböző díszoklevelek festésével. A király ezüst lakodalmára készült díszoklevelet is ő festette, ugyancsak ő rajzolta a miniszterek és egyéb notabilitásoknak szánt díszokleveleket is. Evinger Antal több egyesület létesítésénél is részt vett s Fiumében általános tiszteletnek és szeretetnek örvend. A béke volt mindenkor legfőbb óhajta, de azért sok izgalmas napot kellett negyvenéves fiumei tartózkodása alatt átélni.

— **Az új kaszárnya.** Az katonai laktnyára vonatkozó tervek már teljesen készek s a közeli napokban a kormányzóságon érkezik le a tervek jóváhagyása ügyében. A benyújtott ajánlatok közül a zágrábi Ehrlich építőcég ajánlatát fogadták el, amelynek a kaszárnya építés terén már nagy tapasztalatai vannak. Az új kaszárnya üzembe helyezése után mintegy hatezer négyzetméter városi terület szabadul fel, vagyis az a hatalmas telek, amelyen jelenleg a Jellacsics kaszárnya áll, továbbá a Villa Gelcich, amelyben szintén katonaság van elszállásolva. Felmerült az a terv is, hogy a felszabaduló területet parcellázzák s magánosoknak engedik át házépítés céljára. Az új kaszárnyát a Vidich-telken építik a Via Serpentinán.

— **Férjhez mehetnek a városi tanítónők!** Annak idején megírtuk, hogy Paicurich Mátyás városi bizottsági tag azt az indítványát terjesztette be a városi tanácshoz, hogy a városi szolgálatban levő tanítónőket tiltsák el a férjhezmenéstől. Az indítvány nagy feltűnést keltett s hosszas vitákra adott alkalmat. Most végre a javaslat, amely eltiltja a tanítónőket a szerelemtől, az irattár ridég fiókjába került. A városi iskolatanács tegnap tartott ülésén tárgyalta Paicurich Mátyás representante indítványát. Baccich előadó felolvasta a tizenkét oldalas indítványt, amelyet hosszas és élénk vita követett. A több mint két órás tanácskozás után azt határozták, hogy a tanítónők házasságára vonatkozó indítvány felett napirendre térnek s erről a representanzának jelentést tesznek.

— **Tengerészeti közlemény.** A Portoré mellett levő Punta d'Ostro-i világító-torony forgó szerkezetének javítási munkálatai befejeztetvén: a hajósok értesítettnek, hogy a nevezett világító előbbeni rendes jellegét — természetesen fény három percenkénti villanásokkal — visszanyerte.

— **Cukorszállítás Fiuméba.** A magyar királyi államvasút igazgatóságától vett értesítés szerint a Fiuméba rendelt kocsirakományu cukorküldemények április 13-ától kezdve korlátozás nélkül fölvetetnek és továbbíthatnak.

— **Öngyilkos visszavándorló.** A „Pannonia” Cunard gőzös parancsnoka jelentést tett a révhivatalnál, hogy Herles Iván harmadik osztályon utazó visszavándorló mult hó 29-én, mikor a hajó az oceánon járt, a tengerbe vetette magát. Holttestét nem találták meg.

— **Osztrák miniszter Lussinpiccolóban.** Klein dr. osztrák igazságügyi miniszter Lussinpiccolóba érkezett s a husvétünnepet követően utazik vissza Bécsbe. — Itt említjük meg, hogy Derschatta osztrák vasúti miniszter pedig Brioniban tölti a husvétünnepet.

— **Az „Előre” megszbadt.** A tengerészeti hatóság „Előre” gőzöst, amely, mint jelentettük, Obrovazzo közelében zátonyra jutott, tegnap sikerült veszedelmes helyzetéből kiszabadítani. Az „Előre” ma érkezett vissza Fiuméba.

— **Lueger Brioniban.** Lueger Károly, Bécs város polgármestere pénteken Brioniba érkezik.

— **Az Ungaro-Croata új hajója.** Tegnap este érkezett Fiuméba a Magyar-horvát tengerhajózási társaság „Szamos” nevű új gőzöse, amely a lussinpiccolói hajógyárban készült. A modern technika felhasználásával készült gőzös a Fiume—Isztria közti viszonylatban fog közlekedni.

— **A kikötőből.** Erkezett: „Pannonia” Cunard gőzös Newyorkból 600 tonna géppel és 100 tonna vegyesáruval, „Alessandria” angol gőzös Liverpoolból 210 tonna vegyes áruval a Schenker cégnek ajánlva, „Tyria” angol gőzös Liverpoolból 108 tonna vas és 42 tonna vegyes áruval az Ossoinack cégnek ajánlva, „Gilda” osztrák gőzös Triesztből 4000 tonna olajjal, 1000 bál gyapottal, 4000 darab fával. Indult: „Oceánia” osztrák gőzös Buenos Qui-

resbe 210 tonna vegyesáruval, „Epidauró” osztrák gőzös Triesztbe üresen, „Arciduca Stefano” osztrák gőzös Velencébe üresen.

— **Istentisztelet.** A husvétünnepén a zsidó templomban az istentiszteletet a következő sorrendben tartják meg: E hó 15-én, szerdán este 6 és fél órakor; 16-án csütörtökön délelőtt 9 és fél órakor magyar nyelvű hitszónoklattal és este háromnegyed 7 órakor; 17-én pénteken délelőtt 9 és fél órakor.

— **Szalónhajó szolgálat Cirkvenicába és Noviba.** E hó 15-ével új természetes gőzös szolgálat létesül a magyar-horvát tengeremlékre Fiuméből Portorén (megállás a fürdőnél) és Cirkvenicán át (megállás a Therápia mólón és a kikötő mólón Noviig. Naponta két járat lesz és pedig az egyik reggel Noviig, a másik délután, amely Cirkvenicában végződik.

Az első járat menetrendje: Indulás Fiuméből d. e. 8.45-kor, érkezés Noviba délelőtt 11 órakor, indulás Noviból délelőtt 11.15 órakor visszajövet Fiuméba délután 1.20-kor.

A második járat indulás Fiuméből délután 2 órakor, érkezés Cirkvenicába a Therápia mólóra 3-35-kor, a kikötő mólóra 3.40-kor. Iten tartózkodás az indulásig délután 5-15-ig és érkezés Fiuméba d. u. 6.30 órakor.

A gőzhajónak egyetlen osztálya lesz I. osztály. A menet árak a következők: Menet:

Fiume Portoré	K —.80
” Cirkvenica	” 1.20
” Novi	” 1.60
Portoré Cirkvenica	” —.80
” Novi	” 1.20
Cirkvenica Novi	” —.80

Fiumében egy napra érvényes menettérti jegyek is fognak kiadni és pedig Portoréba 1.20 kor., Cirkvenicába 2 kor., és Noviba 2.50 kornáért; a kikötők között menettérti jegyek nem adatnak ki.

— **Hajótársaságok tarifaharca.** Newyorkból jelentik: A hamurg-amerikai hajózási vonal közlése, hogy az olasz hajózási vonalak Ballin vezérigazgatóhoz azt a kérést intézték, hogy járjon közbe, hogy az utasmenetdíj tarifaharuru azok között a vonalak között, amelyek Newyork és a földközi-tengeri kikötők között látják el a forgalmat, véget érjen. Ballin hajlandónak nyilatkozott a tárgyalásokat az alatt a föltétel alatt megindítani, hogy a státuszkvó ante egyuttal ismét helyreállítsák. E föltételbe az olasz hajózási bejegyzetek.

SZÍNHÁZ.

A magyar színházi szezon.

Még négy nap és megnyílnak az öreg Fenice kapui a magyar muza számára. Balla Kálmán vonul be most már másodszer Thalia szerény fából épült hajlékába s ujonnan szervezett társulatától sokat vár a fiumei magyar és részben olasz színházlátogató közönség. Ebből az alkalomból nem mulaszthatjuk el, hogy néhány szóban elmondjuk a magyar színművészet képviselőinek, hogy milyen feladat vár itt rájuk.

Fiume az ország legexponáltabb helye, a hol az olasz kultúrának vannak predomináló jogai. Évszázados célszerűsége alapuló jogok ezek, amelyeket csakis a magyar kultúra, a magyar szellem fognak megdönteni. Ma még mindenki az olasz Fruméról beszél s mi mégis a magyar Fiume eljöveteleit hirdetjük. Az az idő, amikor elfog következni, talán már nincs is olyan messze. Céltudatos, akadályt nem ismerő munka hozhatja ezt meg s minden Fiumében élő magyar embernek kötelessége ezt a célt tettel szolgálni.

Ma még csak nyolcezren, sőt még nem is egészen ennyien vagyunk Fiumében, mégis uralkodni kezd a magyar szellem. Az olasz családok ifju generációja már magyarul is beszél. Miért ne hinnénk hát a magyar kultúrának Fiumében való érvényesülésében? Ma még csak magyarul is beszél az ifju olaszság egy része. Egy szép napon aztán azon veszszük magunkat észre, hogy az olaszság nincs. Ez az olaszság magyar. Az olaszság, amint a tapasztalat bizonyítja, jól asszimilálódik. Ennek megvan a mélyebb oka, amelyet ezuttal nem kívánunk fejtegetni. Itt csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy a fiumei olasz nem olasz érzelmeiben, hanem csakis a nyelvében. (Az igazi fiumeit, nem a bevándorolt irredentákat értjük.)

A rövid kitérés után most már megállapíthatjuk, hogy Fiumében a magyar színművé-

szetnek fontos kulturmissziót kell teljesítenie. Meg kell ismertetni az olasz közönséggel a magyar irodalom kiváló alkotásait, be kell bizonyítani, hogy a magyar kultúra minő rohamos lépésekben követi a nyugati nagy kultúr-államokat irodalmával és művészetével egyaránt. S éppen azért Fiuméba mindenkor olyan színjátszó társulatokat kell a kormányynak elküldenie, amelyek megállják a helyüket és emelni tudják a magyar színművészetnek jó hírnevét.

Balla Kálmánban megvan a képesség arra, hogy ezeknek a feltételeknek eleget tudjon tenni. Az elmúlt esztendőben szerencsétlen körülmények között vette át egy bukott direktor társulatát s főképpen ennek kell tulajdonitanunk, hogy fiumei szereplése nem volt a legszerencsésebb. Most azonban azt látjuk, hogy ő is jól tudta, hogy régi társulata nem elégítette ki a közönség igényeit. Bizonyoságot tett erről akkor, amikor a pozsonyi szezon bezárása után az egész régi társulatot szélnek eresztette s maga köré gyűjtötte a fővárosi és vidéki színművészek közül a kiváló erőket. A társulat tagjait nevékről ismeri a közönség. Tehát nem kell bemutatnunk őket. Tőlük méltán elvárhatjuk, hogy szeretettel és lelkesedéssel szolgálják azt a célt, amelyre igazgatójuk vállalkozott. Ha a kulturmisszió tudatában vannak, felesleges őket tanácsokkal ellátni. Ahhoz amugy is jobban értenek, hogy miképpen kell a közönség rokonszenvét és szeretetét megnyerni. A magyar társulatnak elsősorban ez a feladata s ha ezt a célt fogja szolgálni, a mi támogatásunk nem maradhat el.

— A fiumei magyar színház husvétünnepi műsora.

Balla Kálmán fiumei szintársulata már megérkezett városunkba és nagy ambícióval készül a mástól hónapos színtárszóra. A próbák is teljes erővel megindultak már az első előadásokból. Husvétvasárnapján kezdődnek meg az előadások, amikor is Gaál József kitűnő, klasszikus énekes bohózata a *peleskei nótárius* kerül szíre elsőrangú szereposztásban és pedig Bérczi Gyulával, Lajtával, Vávadi Mártonnal, Szakács Andorral, Havassi Szidivel, Szentgyörgyi Marthával és Harmath Józseffel a főszerepekben; vasárnap este lép fel először a társulat illustis primadonnája Szentgyörgyi Lenke, aki éveken át a fővárosi publikum dédelgetett kedvence volt. Bemutatkozásul egyik kitűnő szerepét az *Aranyvirág*ot fogja eljátszani. Érdekes művészi esemény lesz különben is ez az előadás, mert Huszka-Martos dallamos, szép zenéjű operettje ez alkalommal fog először Finnében színtekertülni. Az *Aranyvirág* Budapesten több mint 150-szer került színre, sőt az összes vidéki színpadokat is diadallal járta be. Az *Aranyvirág* jobb szerepei Szentgyörgyi Lenken kívül Bérczi, Várad, Cseh Iván és Bándi Rózsi kezében vannak. Husvét hétfőjén színién két előadást tart a szintársulat. Délután 3 és fél órakor Vidor Pál régi jó színművét az *Ingenyelőket* mutatják be, Szentgyörgyi Lenke felléptével, este pedig Kacsó-Pongrácznak óriási sikert aratott magyar daljátéka, *Jánosvitéz* van műsoron, a címszerepben Csöregh Jenővel, a társulat új tenoristájával, akit Kassáról, Komjáthy János szintársulatától szerződött ide Balla igazgató. Az ünnepnapok eme 4 előadása iránt máris nagy érdeklődés nyilvánult a közönség körében. Kedden, április 21-én Zsiross István tűzfőhadnagynak a budapesti Nemzeti Színházban nagy hatást elért színműve a *Fatum* kerül bemutatásra. Mindezen előadásokra jegyek már csütörtöktől kezdve kaphatók d. e. 9—1 óráig a színház pénztáránál.

— **Comunale színház.** Tegnap este került másodszer színre Massanet „Thais” című operája a Komunale színházban. A közönség ezuttal is zsutolásig megtöltötte a színházat s zajos tapsviharral jutalmazta a szereplőket, akik ezuttal is minden igyekezetükkel azon voltak, hogy a fiumei közönséget kárpótolják az eddigi sikertelen előadásokért. Ma este harmadszer adják elő Massanet darabját B. bérletben.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelárusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. dohánynagyotzsdében, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likörüzetében, Deak Corso. — Trbojevic G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

TAVIRAT. TELEFON.**Megrálgalmazott képviselők.
A külügyminiszter vádja.**

BUDAPEST, április 15. Nagy György országgyűlési képviselő ma megjelent a képviselőházban és sürgős interpellációt jegyzett be Aehrenthal báró külügyminiszternek kijelentése miatt, a mely szerint a magyar képviselők külügyi kormányok ágensei. Nagy György követelni fogja a nevek felsorolását, mert a vád így az összes képviselőkre hárul. Egy másik értesülés szerint a külügyminiszter megfogja cáfolni az egész dolgot s ki fogja jelenteni, hogy az említett nyilatkozatot ő nem tette.

„A bán tudva hazudott.”

ZÁGRÁB, ápr. 15. Az önálló szerb párt Rauch báró bán nyilatkozatával szemben kijelenti, hogy ha a bán nem tudja állításait bizonyítani, tudva hazudott, rágalmazott, denunziált.

**Változás a Nemzeti Színháznál.
Somló megy Ambrus jön.**

BUDAPEST, április 15. Művészi körökben hire jár, hogy Somló Sándor, a Nemzeti Színház jelenlegi igazgatója megváltik álsától. Utódjául Ambrus Zoltán, a jeles író emlegetik.

Egy Lloyd gőzös katasztrófája.

SEBENICO, ápr. 15. Az osztrák Lloyd hajóstársaság „Galatea” gőzöse tegnap délután Triesztből Sebenicoba jövet az itteni kikötőben az erős vihar következtében nekiütődött a kikötő egyik mólójának. A hajó léket kapott, minek következtében a víz néhány pillanat alatt elárasztotta a hajó első számú rekeszt. Egy másik jelentés szerint a hajót a víz teljesen elöntötte, úgy hogy egyik része a víz alatt áll. Az utasokat sikerült megmenteni.

TRIESZT, ápr. 15. A „Galatea” hétfőn reggel indult el innen Dalnáciába és 21-én kellett volna visszatérnie Triesztbe. A Lloyd igazgatósága a szerencsétlenség hírére nyomban Sebenicoba küldte a „Pluto” gőzöst, amelyet különböző mentési eszközökkel láttak el. A „Pluto” tegnap este indult el Triesztből s rajta utazott a helyszínre Verona kapitány hajózási felügyelő is. A „Galatea” a trieszti arzenálban épült, 1872-b.n. 1338 tonnatartalommal bír s egyik a társaság legrégebbi gőzösein.

A montenegrói fejedelem utja.

SZENTPÉTERVÁR, ápr. 15. A „Russzija” című pétervári lap, az orosz kormány felhivatalos lapja, vezércikkben foglalkozik Nikita montenegrói fejedelem pétervári látogatásával s a többi között a következőket írja: „A balkáni szlávokkal való szoros rokonság érzése benne él az orosz nép tudatában s Oroszországnak alkalmat ad arra, hogy védője és oltalmazója legyen a szláv testvéreknek. Oroszországnak egy kívánsága van: hogy a szláv család összes tagjait békében és egyetértésben lássa élni s őszinte örömmel üdvözlőné, ha a szerbek és a montenegróiak között helyreállana a régi barátságos viszony, mert e két nép egyetértése nagy mértékben befolyással van a Balkán szolid békéjére.”

Pör egy színész miatt.

BUDAPEST, ápr. 15. Balint Dezső, a Népszínház-Vigopera egyik igazgatója rágalmazási pört indított a Bárd-cég egyik tagja ellen, mert azt állította róla, hogy a színház egyik művésznőjével szemben különös módon banik. A tárgyalás mára volt kitűzve, de Bárd védője fölmutatott egy táviratot, amely szerint a vádlott Bécsben betegen fekszik. A tárgyalást ezért máskorra halasztották.

Az új angol kabinet.

LONDON, ápr. 15. Asquith miniszterelnök már az államtitkári állásokat is betöltötte. Namara Miksa volt tanítót s egy tanítóújságnak volt szerkesztőjét tengerészeti államtitkárrá nevezte ki s a volt tanító valószínűleg a titkos tanácsosi méltóságot is meg fogja kapni. Az új miniszterek ünnepies beiktatása jövő csütörtökön lesz a Buckingham-palotában, ahová a király ugyanazon a napon érkezik meg. Az új kormány azonban már előbb bemutatkozik a parlamentnek, amely ezután megkezdí husvétit szünetét.

Rutén diákok tüntetése.

LEMBERG, április 15. A rutén diákok az elmúlt este nagy tüntetést rendeztek. A rendőrség szétverte őket. Számos sebesülés történt. Többeket letartóztattak.

Tolsztoj nagybeteg.

SZENTPÉTERVÁR, ápr. 15. Tolsztoj állapota ismét rosszabbra fordult, úgy hogy Moszkvából orvost kellett hozzá rendelni. Csakládja aggódik az élete miatt.

Az osztálysorsjáték huzása.

BUDAPEST, ápril. 15. Az osztálysorsjáték mai huzásán 10,000 koronát nyert a 2783 számú sorsjegy.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.
Szerkesztő: Fodor Oszkár.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépítőszerek stb. stb.

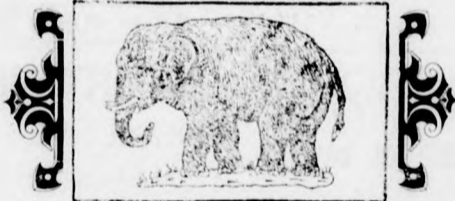
**Fiumei első magyar vízshántoló-é
rizskeményítőgyár részv. - társaság**

F I U M E.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett.

Egyedüli magyar étterem.**Kizárólag magyar konyha.**

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Rauschel Ferenc

első fiumei kézmű- és divatáruháza a Corsón levő nagyarányu árutermeit szives figyelmébe ajánlja úgy a helybeli közönségnek mint a Fiumében és környékén időző idegeneknek.

Tavaszi csapolás!

Szt. Jstván védjegyű

Dupla-Malátasör**Az összes duplamalátasörök ösforrása**

Naponta friss csapolása a „Magyar Vendéglő-ben

(Riva Szápáry) és a

Gambrinus Buffet-ben

(Via del Lido), és a

Grünfeld-féle vendéglőben

a vasuti állomással szemben.

A

„De la Ville“

kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.**FIUMEI KERESKEDELMI BANK**

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4½% netto kamatot

térít meg feleinek

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

Therapia szálló

Cirkvenicában

kitűnő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron. Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővénnyű tengeri fürdő, saját tehenészet stb. Orvos a házban.

Felvilágításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

Magyar cég. Wellmann Testvérek Nagy választék

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányu losonczy
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománcedények.

PORTO-RÉ (KRALJEVICA)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

— Teljes ellátás mérsékelt áron. —

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Pálma-Hajviz

a jelenkor orvosszakértőinek vizsgálata alapján az elismert legjobb hajviz. Növény- és gyökérkivonatokból természetes uton előállított higiénikus hatásokban bővelkedő hajviz.

■ PÁLMA-HAJVIZ ■

erősíti a hajszálok gyökereit és ezáltal megszünteti a haj idő előtti kihullását és megakadályozza a korpa-képződést.

■ PÁLMA-HAJVIZ ■

a hajnövést jótékonyan előmozdítja és annak meglévő színét épségben tartja.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER** fiumei első magyar fodrásznál
Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

■ Ára K 2.50 ■

Viszontelárusítónak engedmény.

Schlosser penzió

— ABBAZIA —

a Quitta tengeri fürdő fölött, gyönyörű kilátással az egész Quarnerora.

Minden kényelemmel berendezett családi otthon 30 szobával.

Villanyvilágítás.

Fürdők a házban.

Mérsékelt szoba és penzió-árak.

Villamos vasúti összeköttetés minden irányban.

Nagy Alkalmi Vétel!!

Partiban vásárolt nagymennyiségű úri-
női- gyermek-
divatharisnyákat
hallatlan olcsó
árban ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

Lockey HOFBRÄU SZÁLLODÁJA ABBAZIA.

Központi fekvés a Curpark mellett

● ● Villamos világítás ● ●

Szobák pensioval vagy a nélkül

Polgari árak.

● Figyelmes kiszolgálás. ●

Kitünő magyar konyha.

VELENCE CAVALLETTO SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márkustér közvetlen közelében
teljesen újjáalakítva.

Szobák 2^{1/2} lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitünő konyha, tiszta italok.

Vársaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

CRNKOVIĆ szálloda, penzió és kávéház. CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és- Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIĆ JÓZSEF.

SPORT VENDÉGLŐ FIUME, Via Germania 2 a Jellacsics kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. - Kitünő borok.
Nőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

Cineamatograf „EDISON”

Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legkövetesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérlet jegyekis válthatók a pénztárnál.

Mindenféle használt
butort veszek
a legjobb árban.

Deutsch M.
Via Governo 4.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.
A város központjában.

Idegének találkozó helye.

Kitünő konyha.

Minden időben friss halak.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hely- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Használt és új
zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Halál a poloskákra!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtlenítő. Elarusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 150 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

Virágkedvelő urak és hölgyek figyelmébe ajánlja új virágkereskedését

Kovács Teréz

FIUME, Corsia Deak 30 sz.

(Ossoinack-ház) a kapubejáratában.

HIMMEL FERDINAND

FIUME

elsőrangú divatszabászata márczius

elsejétől

Via Fiumara 2. szám. II. em.

alatt van.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákor.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME